

# CIRKUS 5

Dnes poprvé slavný polykač ohně John  
v náručí sevřel malou tanečnici Chloe

A MALÁ CHLOE BYLA JEŠTĚ PANNOU

clown Pom ten večer před cirkem  
vypustil obecenstvu na uvítanou

VELIKÝ BALON



Leckdy mívám pocit, že se topím. Což je přinejmenším zvláštní – naučila jsem se plavat, když mi byly asi tři roky. Lidé mě za to často chválívali. Dokonce bych řekla, že jsem velkou část života byla excelentním plavcem. Tehdy mi to tak ještě nepřišlo, vlastně jsem nad tím vůbec nepřemýšlela. Bylo to ve mně zcela zautomatizované.

Jak jsem ale začala dospívat, jednotlivé pohyby pro mě začaly být těžší. Ruce mi jako by přestaly patřit, nohy ztěžkly a voda kolem mě byla každým dnem řidší a neuchopitelnější. Tělo se pomalu propadalo do nestálých hloubek, které neměly dno ani oporu. Většinou, když se začnu topit, chybí mi bod, o který bych se mohla zachytit. A tak často zůstávám dobrovolně pod hladinou. Tady je to ale jiné.

„Na společné vlně“ – tohle téma se mi od začátku líbilo. V jednoduchosti totiž otevírá všechno, čím pro mě festival je: jednou velkou, nepřetržitou vlnou, která strhává všechny přítomné. Od chvíle, kdy jsem minulý rok odjela, se ke mně stále vracela vzpomínka na to, jak silně jsem tu tehdy všechno prožívala. Bylo uklidňující zjistit, že se tu vlastně téměř nic nezměnilo. Jako by mě znovu pohltil ten samý proud, který si mě tehdy tak nekompromisně získal. Energie festivalu zůstává stejná – opravdu jsme všichni na stejné vlně.

Najednou se cítím lehčí. Netopím se – naopak jsem šťastná, možná až překvapivě moc. A věřím, že nejsem jediná. Vnímám, jak se společně necháváme unášet jedním směrem, aniž by bylo třeba cokoli vysvětlovat. Mám Wolkrák opravdu ráda – naprosto upřímně. Lidé tady jsou kouzelní, Prostějov je kouzelný.

„I když jsme každý na jiné lodi, jedeme všichni na stejné vlně.“

Áňa

# Na vlně výročí

## Naši rodiče a radioaktivní houbičky

Černobylská havárie patří bezesporu k největším tragédiím a lidským pochybením v moderních dějinách. Letos tomu je **40 let**, co se do atmosféry ze čtvrtého reaktoru uvolnil 26. dubna 1986 radioaktivní mrak, který postupoval západní částí Sovětského svazu, východní Evropou a Skandinávií po celé severní polokouli. Je velmi pravděpodobné, že nebýt tohoto mraku a západoevropských zařízení, které ho zachytily, byla by celá havárie tehdejšími sovětskými politiky ututlána a katastrofa by tak mohla mít ještě víc ničující následky.

Na našem území byly první částice z Černobylu zaregistrované v noci z 29. na 30. dubna 1986, tedy přibližně tři dny po havárii. Mrak putoval od severní Moravy šikmo na jihozápad přes Vysočinu do jižních Čech. Na severní Moravě navíc v noci toho dne intenzivně pršelo, což spolu s vysokou koncentrací radionuklidů v ovzduší způsobilo, že se tato část území stala nejvíce postiženou radioaktivním spadem z Černobylu.

Co se radiace a jejího ukládání v půdě a potravinách týče, nebylo to až tak zlé. Největší dávka radioaktivního materiálu k nám totiž nedorazila v souvislosti s katastrofou v Černobylu, ale **už v roce 1962**. Tehdy jaderné velmoci provedly vůbec největší počet pokusných jaderných výbuchů v atmosféře. To znamená, že radioaktivní houby konzumovali s velkou pravděpodobností už i naši dědečci a babičky.

Mykologické okénko: Houby dokážou ve svých plodnicích shromažďovat celou škálu chemických prvků. U některých druhů je akumulární schopnost mimořádně vysoká, což se projevilo právě i po havárii v Černobylu. Tehdy se ukázalo, že některé jedlé druhy, například **hřib hnědý** nebo **lakovka ametystová**, dokázaly velmi účinně nasávat **radioaktivní cesium** (rozumějte nasávat radiaci jako houba). Naopak žampiony nebo bedly měly hodnoty o mnoho nižší a jejich akumulární neschopnost se v tomto případě projevila jako pozitivní vlastnost.

Jak to ale tedy s těmi houbami opravdu bylo a proč všichni nemáme skvělé superschopnosti nebo nevypadáme jako želvy Ninja? Zprvč trvalo několik let, než začaly houby radioaktivní cesium ve větší míře vůbec přijímat – nejdříve se totiž muselo dostat do půdy do hloubky, kde se nachází podhoubí, a zadruhé **nemoc z ozáření is no fun**. Měření provedená v tehdejší Československu i pozdější analýzy ukázaly, že kontaminace půdy byla sice lokálně zvýšená, ale pro běžné konzumenty hub nepředstavovala závažné nebezpečí.

Dnes už se na houby bát nemusíte, hodnoty radiace jsou v současných podmínkách zanedbatelné. (Zatím...)

*Kláriňa*



***recitátoři 2. kategorie***



# ROZHOVORY s recitátory

**Kateřina Sikorská** - Vojtěch Kinter: *Maminko! Já mám narozeniny!*

*Čím tě tvůj text zaujal?*

Nejvíce mě zaujalo to překvapení, ta část když se to zvrhne. Taky mě zaujalo, že se to dá aplikovat na více osobností.

*Co pro tebe bylo nejtěžší na přípravě textu?*

Musím se přiznat, že jsem přípravu trochu uspěchala a do toho jsem řešila spoustu jiných věcí, naštěstí je ten text krátký. Nejtěžší ale asi bylo pohlídat si, abych každou tu větu řekla s tou energií, se kterou jsem to zamýšlela.

*A ty ráda slavíš svoje narozeniny?*

Ale jo! Když se sejdu s kamarády, tak je to super.

**Dominika Boková** - Jiří Orten: *Devátá*

*Jak jsi se dostala k Ortenovi?*

Ortena má hodně ráda moje maminka a často mi ho předkládala, ale nikdy se mi nelíbil tolik a musela jsem si k němu cestu najít sama. A řekla jsem si, že by bylo fajn se pustit do jeho elegií, a jak jsem to pročítala, tak tahle byla opravdu pro mě. Úplně mě upoutal vložený dialog.

**Matěj Dušek** - Ewald Murrer: *Klinika pro panenky a medvěd*  
*Baví tě texty s hororovými prvky?*

Narazil jsem na tenhle text v knize od Ewalda Murrera, což je syn Ivana Wernische, a narazil jsem tam právě na tenhle.

On mě zaujal i proto, že má hororové prvky, ale zároveň je místy velmi vtipný. Vždycky se snažím střídat texty vtipné s texty vážnými a nemyslím si, že je jedno nebo druhé lepší nebo cennější.

**Marek Fikes** - František Halas: *Mobilizace*

*Mě by zajímalo, proč právě Halas a jestli ti přijde aktuální?*

Tak vzhledem k tomu, co se v dnešním světě děje, ať už nedaleko na východě, nebo o něco dál na jih, tak když jsem tenhle text četl, až jsem z toho vykulil oči, jak moc aktuální furt je. Tím přednesem jsem chtěl seslat jakousi svébytnou zprávu tomu, komu můžu, právě prostřednictvím recitace, která mi je velmi blízká. Protože taková silná báseň opravdu zasáhne.

**Viktorie Mohňanská** - Slawomir Mrozek: *Praxis*

*Je to tvoje první zkušenost s Mrozkem?*

Ano, je to poprvé, ale je to super!

*Čím tě zaujal? Jak jsi se dostala k tomuto textu?*

No, bylo to složitější, já se letos připravovala na maturitu, připravovala jsem se na přijímačky, které byly na školu z úplně jiného oboru než je recitace. Bylo toho hodně, takže jsem potřebovala nějaký veselý text. Ke knize s tímto textem jsem se dostala trochu kotrmelcema. Měla jsem ji půjčenou na jeden den. Začala jsem listovat, já se tak nasmála! Viděla jsem ten

text a hned jsem věděla, že ho chci.

**Sofie Anna Janebová** - Karel Čapek: *Romeo a Julie*

*Ty už jsi recitovala něco podobně laděného, nemám pravdu?*

Haha, jo, minulý rok jsem měla text od Ludvíka Aškenázyho: *Romeo a vlastně se musím přiznat, že to při výběru textu hrálo roli. Chtěla jsem právě podobnou tematiku, něco, co by to spojovalo. Pracovalo se mi s tím moc dobře, hrozně mě to bavilo a právě i ten kontrast těch postav se mi moc líbil.*

**Erven Stasiek-Orszulik** - Petr Šesták: *Koláž z knihy Vyhoření*  
*Proč sis vybral tento text?*

Velice se zajímám o téma ekologie a problematiku aut a jak se historicky vyvíjela naše závislost na autech. Proto.

*Jak se ti s tím pracovalo?*

Já jsem si ho našel sám, tu koláž jsem si také vytvořil. Největší problém pro mě byl začátek toho textu. Ale jinak mě moc baví.

**Alan Peša** - Christian Morgenstern: *Gruselett*

*Jak se ti dělala montáž s příklady? Taky vím, že jsi hudebník, pracoval jsi i s určitou hudebností toho textu?*

Já jsem vycházel z knihy Morgenstern v Čechách, což už je sám o sobě soubor překladů, ale k téhle krátké básničce, kterou jsem si vybral, jich bylo málo. Tak jsem začal obesílat své přátele, kteří se věnují poezii a zároveň němčině. Pak

jsem začal sestavovat tu montáž, a to asi každý, kdo kdy skládal montáž ví, že to je velká zábava. A rozhodně byl velký důraz na rytmus. Užil jsem si to. Jeden text je dokonce od Sáry Vackové.

**Lev Antoshchuk** - Jiří Wolker: *Básně ze sbírky „Host do domu“ (K svátku mé milé, Nemocná milá, Vzdálená milá)*  
*Proč Wolker?*

Od minulého roku mi WP nasařil brouka do hlavy a chtěl jsem se dozvědět víc o Jiřím Wolkrovi jako autorovi. Tak jsem si začal pročítat jeho sbírku, a pak se mi ty jeho básně spojily se začátkem mého vztahu a stalo se to velmi osobním. Takže teď vždycky když to říkám, tak si představuju, jako bych to napsal já a říkal to svojí holce. A dneska se mi to říkalo asi úplně nejlíp.

**Elena Hanzlová** - Patrik Ouredník: *Europeana*  
*Jak jsi objevila svůj text?*

Já jsem na konci minulého roku měla takovou éru 20. století a historie celkově. Zrovna jsme se to učili i ve škole, štválo mě, že se soustředíme jen na ta data a hlavní události, ale neřešili jsme, jak to vnímali lidé. Neřekli nám, jak to ti lidi vnímali a ani jejich osudy. Taky jsem myslela na to, že každý člověk nějak může ovlivnit to, co se děje kolem něho, nebo alespoň jeho vlastní rozhodnutí. Začala jsem tedy hledat a našla jsem.

*Měl by ten tvůj text v dnešní době slyšet každý?*

Kdyby chtěli, tak určitě!

*Jak se ti tu recitovalo?*

Jóó, diváci jsou pozorní, a hez-

ky reagují.

**Jan Vokrouhlecký** - Marian Palla: *Jak vychovat malé káčátko*

*Proč jsi se rozhodl pro tento text?*

Já jsem na autora toho textu narazil náhodou, dostal jsem jeho knihu a po čase jsem na ni narazil. Ten text mě velmi baví, i proto, že se na něm dá dělat spousta dramaturgické práce, dá se na něj koukat mnoha způsoby.

*Co pro tebe bylo nejtěžší během přípravy?*

Uvědomit si, kdo ten text vlastně říká, kdo je ten, kdo podává tuhle přednášku, zjistit, kdo vlastně jsem.

**Antonín Adam** - Petr Šabach: *Tisíc a jedna noc*

*Recitoval jsi někdy podobný text?*

Myslím, že zhruba před rokem, bylo to od Ivana Vyskočila, Studnice Jakubova, ten text má letos Šimon Kollár, přijde mi že to jsou podobně laděné texty.

*Jaké to pro tebe je, když se diváci smějí po většinu tvého přednesu?*

Pro mě to je, svým způsobem droga. Na to se vždycky těším a nabíjí mě to energií. Zároveň jde vidět, že to pochopili a přijali to, co jim dávám.

*Jak jsi našel tenhle text?*

Našel jsem ho s mojí maminkou, dal jsem ho mojí paní učitelce, jenomže ta mi ho ve stejnou chvíli chtěla dát taky, krásně se to propojilo.

**Kristýna Sovová** - Paul Hostovsky: *Kalkulus*

*Jaký máš vztah k dentální hygieně?*

V pohodě, nemá strach ze zubařů, mám vlastně moc ráda svoji zubařku, ke které mi nevadí chodit a vlastně žádné negativní emoce s tím spojené nemám. Text byl takovou montáží z básně, úvodního článku i takové lidové poezie na konci.

**Barbora Dolanová** - Stephen Leacock: *Kterak si vypůjčit sirku*

*Vzhledem k tvému textu mě napadá otázka, jestli preferuješ vtipné texty?*

Rozhodně mám raději vtipné texty, chtěla bych si jednou v životě zarecitovat nějaký vážný text, ale myslím si, že vtipný text je takový vděčnější. Hned slyším a vidím tu odezvu. Já celkově vtipy používala jako způsob, jak proplouvat životem.

*Co pro tebe bylo nejtěžší během přípravy textu?*

Určitě pauzy. Já jak se postupně více rozčiluju, tak mám tendenci zrychlovat a nedělat pauzy.

**Daniel Alexander Wood** - Fritz Leiber: *Dívka s hladovými očima*

*Jak jsi se dostal k textu?*

Text jsem dostal už asi před rokem a půl, ale pak jsem ho nechal dlouho ležet. Ten odstup si myslím, že byl fajn, dát si takovou pauzu. Moc mi nesařl prostor, neměl jsem pocit, že bych měl pod kontrolou publikum a nebyl jsem si tím tak úplně jistý, ale nechám se ještě překvapit, co mi řeknou na rozborech.

**Martin Kautský** - Jessica Swale: *Modré punčochy*  
*Odkud je text?*

Text je z dramatické hry, je to původně monolog, ale upravil jsem to tak, aby se to dalo recitovat, aby to nebyl monolog. A chtěl jsem tím ukázat to, jak to probíhalo dřív, jaký panoval názor a rozhodně s tím teda samozřejmě nesouhlasím, ale stále je to nějaké téma, které není dořešené a chápu, že třeba některým ženám se to nemuselo poslouchat dobře. A chtěl jsem tím ukázat, že to stále může být téma, i když už třeba ne v takové míře.

*Já osobně jsem v tom viděla i trochu paralelu s Andrew Tatem a nepřijde mi to až tak nereálné, aby někdo i v dnešní době přišel a tohle říkal a myslil to vážně. Ale jsem ráda, že o tom přemýšlí víc lidí.*

**Matouš Zimčík** - Egon Bondy: *Pražský život*

*Jak jsi objevil svůj text?*

Za ten objev vděčím svojí bývalé paní učitelce Haně Trázníkové, musím jí tady takhle poděkovat. Ona mě tady s tím textem seznámila.

*Máš nějakou oblíbenou pasáž ve svém textu?*

Já mám docela rád tu první půlku, ty demonstrace atd. Já si to u toho představuju a to mě baví.

*Co pro tebe bylo nejtěžší během přípravy textu?*

Asi aby mi narostly pořádný koule, ono se to možná nezdá, ale tohle já v sobě nemám úplně geneticky zakódovaný, stoupnout si na jeviště a udělat takovej bordel.

**Amálie Vachtová** - Jean Websterová: *Drahý tatínku sekáči*  
*Co máš na sobě dneska za šaty?*

Dneska mám světle zelené šaty s bílými kytičkami a jsou od mojí tetičky, původní z 50. let. Originál. A jsou... řekla bych, že jsou to ty každodenní do školy. Mám je ráda. K textu jsem se dostala tak, že jsem přebírala několik desek plných textů na dramaťáku a z nich jsem vybírala. Pracovalo se mi s ním moc hezky. Myslím si, že s Judy Abbottovou máme podobnou náuru, hihi.

**Tereza Pospíšilová** - Jiří Suchý: *Střela*

*Je to tvoje premiéra s textem Jiřího Suchého?*

Není, už jsem s ním pracovala.

*S čím se ti pracovalo nejhůře na tvém textu?*

Největší problém mi dělá slovo: vystřelili, to lili se mi opravdu blbě vyslovuje.

*Jak jsi objevila svůj text?*

Jednou už jsem s tou knížkou pracovala, tak jsem si řekla že bych mohla zkusit znovu Jiřího Suchého.

**Alexandra Uherková** - Etgar Keret: *Sendvič se salámem*

*Já už nemůžu po dnešku, promiň, haha.*

Já taky ne, v pohodě, hihi.

*Po krajském kole, nechávala sis text nějak uležet, nebo jsi s ním ještě dál pracovala?*

Vlastně asi ani ne, opravdu jsem ho nechávala uležet. Často s tím pracuju podle toho, jak se cítím a jak to cítím, snažila jsem se možná ještě trochu zdůraznit toho chlapečka, ale vlastně jsem to spíš prostě nechala být, a pak se k tomu zase vrátila.

**Eliška Nedvědová** - Anna Bolavá: *Lípa malolistá květ*

*Oproti textu z minulého roku vnímám poměrně velký kontrast tématu i zpracování, vnímám to tak správně?*

Pro mě to přišlo úplně přirozeně. Věděla jsem, že nechci tolik experimentovat jako Ioni, a když jsem našla tuhle knížku, tak to šlo samo. Chtěla jsem se trochu vrátit k tomu, jak jsem to dělávala dřív. A letos i s vejškou a vším to pro mě byla velká meditace a odpočinek, protože já to dělám nesmírně ráda.

*Jak funguje tvoje příprava textů, když na něm nepracuješ každý týden na dramaťáku jako např. většina účastníků 1. kategorie?*

Texty si vždycky hledám sama, asi bych to i doporučila, aby tohle každý dělal sám. A pak si udělám sama nějakou dramaturgii, kterou potom s pomocí Ladušky (Blažejové) nějak probereme a doděláme, a pak se třeba o víkendech sejdeme u ní v obýváku a recitujeme a pracujeme na tom. Je v tom hodně moje osobní iniciativa.

*Co je tvůj oblíbený strom, rostlina nebo kytky?*

Jeee, to je hezká otázka... tak to je těžký. Počkat, teď jsem chalupář.

Filip, který sedí po boku Elišky: Tuhle jsi zachraňovala meruňku.

*Eliška:* Meruňku nemám ráda. Červenej rybíz!

*Filip:* To je keř, to není strom.

*Eliška:* Ale tak řeklo se rostlina, kytky nebo strom, keř je tak uprostřed. Červenej rybíz, ať to není basic.

*Kláriňa s Vojtou II*

# ROZBORY *recitátorů*

**Josef Čurda** – Ernst Jandl: *Montáž z básní*

AV: Jandlova poezie je geniální – cením skvělý, ale extrémně náročný výběr. Myslím si, že je to poezie, která je těžko přeložitelná a my v Čechách máme obrovské štěstí, že tady funguje... Je to neustálá rytmická hra, která posluchače navykne na určité schéma, a jakmile si na něj zvykne, začne ho záměrně porušovat. Ale ty jsi to slejval, jako by se jednalo o lineární báseň a za těma obraza ti zanikl příběh. Nad tím bys měl popřemýšlet. Nevím, jestli ti tohle úplně sedí. Děláš obvykle experimentální poezii nebo jdeš spíše po příbězích? *Neřekl bych, že jdu po příbězích – spíš po konkrétním pocitu. Prostě čtu a řeknu si, že tohle je ta básnička. Většinou chci najít nějakou výzvu – a přesně tohle Jandl je. I když tady se mi to úplně nevydařilo....*

AV: Víš, dá se to udělat na milion způsobů. Pokaždý to vyzní jinak, ale ty vždycky musíš vědět, co za tím je. Ta situace vytvoří z hlediska logiky melodii, která v té situaci evokuje ten situační princip. Jandl je přesně na tomhle založený. Musíš přesně vědět detaily těch nedopovězených maličkostí – tím se přenesou. Tak by to mělo fungovat. Ta přesvědčivost v tom musí být hrozně dobře vidět. Jinak v tom nebudeš moct chodit a zůstanou jen pojmy, které se nespojí. Proč jsi ty texty spojil? *Protože mi přijde, že pro mě nějaký celek tvoří.*

AV: Dobře... mně v tom, Pepo,

chyběl nějaký finální výklad. Musí tam být nějaké konečné gesto. Ta interpretace nemůže skončit bez pointy. To tomu chybělo. Jestli máš v plánu se tím zabývat, zaměř se i na zvukovou stránku – tohle je experimentální poezie, která může být podpořena i zvukovou stránkou. Můžeš si s tím hrát i tímhle způsobem. Ty sis s tím hrál, ale myslím, že si to zaslouží větší barvu. Ale jinak jsem moc rád, že se tu Jandl objevil.

**Anna Pohořálková** – Ivan Wernisch: *Čaroděj*

*Text mě zaujal tím, že za mě je ulitlý a hravý, ale zároveň má nějakou hloubku.*

VR: Cítím, že vím, proč sis text vybrala, a baví tě v tom ta ulitlost, ono to sahá dál a má to vrstvy, které se snažíš rozkrýt, tady bych to ale potřeboval víc. Zapracovat na tom světě, kam nás bere a na tom, co to je za svět, protože některý prostředky, který volíš, jsou příliš civilně obyčejný, ale ten svět je tajemnej a hraje si s určitou vyoseností a rozechvěním reality a není to obyčejný svět. Měla by sis odpovědět na otázku, kde se to odehrává a kdo je čaroděj. *Je v blázinci.* Stavíš to indiciemi, že asistentka kouzelníka je asistentkou v nemocnici. V celkové stavbě bys nás měla vzít přes iluzi kouzelnické show a postupně to otáčet k tomu, že se nějak otáčí ten svět kolem něj. Tenhle klíč mi z toho nevyšel. Chybí tam ta atmosféra nadpozemská a tímhle by se mohla zrodit. Můžeš si pohrát

s pauzami (ve kterých se toho mezi strofami hodně stane), což dává prostor pro napětí a změnu i s tím, že Wernisch něco nakousne a pak to nechá viset. Měla bys mít jasnou a konkrétní tu postavu – urči si, kdo to je, aby ti to pomohlo ke konci k té matce. Ještě bych zapracoval, ty ten potenciál máš, jsi skvěle vybavena. Více to vystav tak, ať rozumíš tomu světu a táhneš naši pozornost do jednoho bodu.

**Natálie Tučková** – Chuck Palahniuk: *Klub rváčů*

LV: Já jsem trochu v rozpacích z toho vyseknutého kusu. Proč zrovna takhle? Já jsem vlastně nějak nepobral, proč je to takto ustříhlý.

*Ona takto ta kapitola končí.*

LV: To, co říkám, jsou moje subjektivní reflexe, nemám patent na rozum, každý to může cítit jinak. Trochu jsem se vlastně ztrácel ve stavbě situace a jakýmsi jejím vývoji. Když se dívám do textu, tak mi přijde, že by to chtělo, aby tam rostlo napětí. Autor pracuje s principem dramatické stavby, že se ten popis situací zahušťuje. Tohle stupňování napětí, které se děje vnitřně, se děje i formálně. Tohleto jsme z toho ale necítili. Mohla bys to domyslet a dotáhnout. Stávalo se ti, že jsi měla tendenci si pomáhat dynamickým stereotypem, že něco formálně zvukově vygrajduješ, a pak to pustíš dolů. A znova. Jako taková lochneska, ale ty proměny v tom příběhu nejsou takto dynamické. Ve vnímání diváka se to stane jed-

ním ze stereotypů, což je hrozný zabiják pozornosti. Když to takhle několikrát vyjede a pak zase spadne, tak to nejde s tím sdělením, není to promyšlený, jde to zvnějšku. Vidím, cejtím, že víš, o čem mluvíš, že máš důvod, proč sis to vzala, ale tohle mi komplikuje přijímání informací, které sděluješ.

**Klára Bartošáková** - Karin Vápeníčková: *Pod keřem*

**EZ:** Vy jste byla na začátku skupiny. Zkuste si příště dát pozor, aby byl klid. U takhle apelujícího textu potřebujete ty diváky zachytit.

Přijdete mi hrozně zajímavá, trochu klamete tělem, ale jste plná zvláštní pěkné energie. Víte, proč ten text říkáte, jdete s tím. V Česku není ujasněné, jak přistupovat k textům ze slam poetry.

*Tuhle báseň znám z youtube a snažila jsem se propojit tu klasickou recitaci a slam.*

**EZ:** Já si myslím, že přednes jako takový nemůže stagnovat. Slam, rap, to všechno na něj má teď vliv. Jen je potřeba si uvědomit, že to potom už není klasický přednes. Někdo jsme měli pocit, že byste měla mít jiný text, někdo, že ne. Já bych doporučovala u toho spíš nezůstat.

Chtělo by to trochu víc kontaktu, hlavně na tom začátku. Někde jsem nerozuměla, trochu jste drmolila. Některé konce vět, které mi přišly důležité, jste polykala. Občas kuňkáte. Ale konec byl pěkný.

**Erven Stasiek-Orszulik** - Petr Šesták: Koláž z knihy *Vyhoření*

**JK:** Podle čeho si úryvky vybíral?

*Zaškrtnul jsem si, co se mi líbí, s čím souhlasím, a pak jsem to spojil.*

**JK:** V textu je tématem boj proti autům, ale i elektromobilům, tenhle názor sdílíte?

*Ano, poselství je, že auta by se mohla trochu omezit.*

**JK:** Struktura je postavena na dvou úryvcích. Mezi nimi je jasně znatelný skok. Přemýšlím, jestli první část nemá být ještě o trochu osobnější. Kdybys to zevnitř prožil víc, mohlo by to taky komunikovat víc. Přišlo mi, že je to hodně ověřené vnějšími prostředky. Chtělo by to stát tam víc za sebe.

Je otázkou, jestli bys neměl první část skončit nějakou tezí, jestli by to potom neudělalo hezkou platformu pro druhou část. Provokovala mě otázka, jak spolu ty texty souvisí. Ale nedokázal jsem si odpovědět. Kromě toho, že je tam auto a auto. Kdyby se vystavil můstek, víc bych tomu rozuměl.

Na konci jdeš energeticky dolů. Tak jestli by tomu neprospěly takové schody nahoru? Kladl jsem si otázku, kam to došlo a komu to říkáš. V závěru se můžeš otevřít víc. Ale pozor, aby to nesklouzlo do apelativní roviny.

**Viktorie Mohňanská** – Sławomir Mrożek: *Praxis*

**AV:** Myslím si, že ten výkon byl v podstatě dobrý. Text je to moc hezký a v zásadě fungoval. Ale pověz mi, kdo koho mlátí houskou? Řekni mi.

*No, já vím, že to nevyznělo. Já vím, já vím.*

**AV:** Ano, přesně. Ale, Viktoro, ono se to tam celou dobu sune. Mě to strašně naštválo. *Měla jsem z toho dobrou pocit, říkala jsem si dobrý, dobrý. Snažila jsem se vzít si co nejvíc z rad, které jsem dostala v kraji. Ale pak jsem ty postavy jako by prohodila a rozpadlo se to... Když jsem to dořekla, došlo mi*

to.

**AV:** Určitě je možný si s tím hrát, je to vlastně strašně zábavný – nějaká míra sarkasmu a cynismu, kterej je v tom v zásadě nenápadnej. Ta pointa, ten úder, je alfa omega vyznění. Proto to nefungovalo. Jestli v nás je pochybnost, kdo tedy umřel, tak je to velký problém. Pozor na to.

**Matej Dušek** – Ewald Murer: *Klinika pro panenky a medvědy*

**VR:** Z výkonu čišší zkušenost a to, že přemýšlíš a spojuješ, jdeš do toho s energií a máš výbavu ve schopnostech, se kterými přicházíš. Celé mi to ale najednou zůstává v tomhle nátisku, možná i tím, že zvolíš pomalé tempo a na začátku mi to přišlo výhodné, ale tím, že to tak zůstalo, se to pro tebe stalo nevýhodným. Bylo by dobré zbavit se určité dětskosti, což souvisí s tím, co je tam pro tebe téma.

*S čím kdo zachází, tím taky schází a i v dobrém záměru se to může otočit.*

**VR:** A je to takhle čistě poučný, myslím, že by to chtělo posunout do absurdity jiného světa, kde se to otočí, jinak to zůstane v podšívce morality. Dělal to na mě dojem, že ty víš, že to bude působit a jdeš mě pobavit, ale ne, že neseš nějaké téma (není to zábavná historka). Měl bych vidět, že se něco dělo v tom životě a někam se to propisuje. Pomohlo by ti povolit mluvidla. A ještě, jsou to verše, místy jsi z toho udělal prózu. Neboj se jít do větší zvrácenosti, aby to nezůstalo jako zábavná historka, která se mě netýká, mělo by to být tepající, ten text má větší temnotu a emoční vzruch.

**Dominika Boková – Jiří Orten:**  
*Devátá*

LV: Proč jsi odřízla ty poslední dvě sloky?

*Přišlo mi, že více uzavírají všechny ty elegie než tuto konkrétní. A taky kvůli času.*

LV: Chápu, rozumím, ale ne-souhlasím. Tato elegie je jakýmsi vyvrcholením celého toho cyklu. Ta pointa v poslední sloce je mnohem výraznější než tam, kde jsi ji udělala ty. Myslím si, že to je na jednu stranu nádherný text, ale hodně komplikovaný. A je potřeba do něj ještě víc jít a víc ho domýšlet, stavět komplexnější obrazy. Mně se to drotilo na detaily. Ty obrazy tady vytváří určitou myšlenkovou mapu, a aby to bylo pro diváka srozumitelnější, měl by to dostávat v obrazech, které drží pohromadě. Já si myslím, že některé detaily zněly trošku mechaničtěji, ne úplně domyšleně. (ukazuje konkrétní místa v textu).

**Martin Kulhavý - Kamil Bouška:** *Každé ráno žeru svoje srdce!*

*Text je z básnický sbírky Inventura, našel jsem ho při procházení současné ceněné české poezie.*

EZ: Bylo to hodně sugestivní, zároveň ale s interpretačním postupem. Jen jsem si tak do dvou třetin říkala proč? Pak přišel ten zlom, kdy mluvíte o srdci té ženské. A najednou to začalo být velmi sexy a o něčem. Říkal jste to s nadhledem, hrozně obrazotvorně.

*Já jsem to chápal tak, že mluví k ženě, snaží se jí poněkolkáté říct něco, co ona není schopná pochopit, a pak mu přeteče trpělivost a udělá si, co chce.*

EZ: Měl jste monologický přístup. Máte úžasně vybarvený hlas. Konec byl překvapivý.

Možná tu expozici udělat víc jako mluvu na tu ženu. Na začátku je to nasazený, pak by to mělo někam jít, furt je to ale o srdci toho chlapa. Výstavba věci pro mě mohla být přesnější, víc tvarující. Překvapení přijde, ale přece jenom chci něco ještě před tím.

**Františka Zikánová - Kauna Karmáthí:** *Kálí*

JK: Měl jsem pocit, že je v tom spousta poučných věcí. Je znát schopnost a zkušenost práce s veršem. Dál je tam zaujatost. Ale řešili jsme míru negace. Napadlo nás, jestli se jí do toho šklebu nemá dostat víc, ale postupně, v průběhu, ne až na závěr. Jestli to nemá být barevnější, je to hodně stejné. Pozorování bohyně, která na to všechno kouká, je něčím absurdní a tudíž je tam prostor vytěžit toho víc. Přišlo mi, že si na konci přidala „já jsem Kálí“ místo „jsem Kálí“.

Text může rozeznávat i tóny mateřství a touhy. Výběr mi přijde hrozně zajímavý, hrozně silný. Věřím, že ji text oslovuje, ale vnitřní proud by mohl být větší. Vyjasnil bych vztah, čím ji technologie deptají, co je osobní pro interpretku.

(Rozbor vyslechl zástupce recitátora.)

**Alan Peša – Christian Morgenstern:** *Grusellet*

AV: U tebe je důležitý dát si pozor na to, aby se to neslilo do jednoho celku – ta struktura je důležitá. Máš to nějak sestavené, ale mohlo by to dostat nějaké rozvolnění. Taky bych tolik nespěchal v tom německém textu. Možná bych taky to „v překladu“ uvedl jen u první básně a dál už uváděl jen jména. My v tom tempu stejně nedokážeme jednotlivé autory za-

znamenat.

*To jsem taky zkoušel (nedávat do textu „v překladu“ víckrát) – ale tím, že slova mého textu často neexistují, přestane je člověk vnímat a jde spíše po zvuku. Potřeboval jsem nějakou opakující se formulku, která by to oddělila.*

AV: Já si myslím, že jsme schopni udržet jedno slovo, a to právě nadpis – to je něco, čím to začíná, a my to budeme držet v hlavě. To, co je uprostřed už nikdo nevnímá. Neudržíme deset variant téhož. To, co si zapamatujeme, bude název a zvukomalebnost čtyřverší. My ten princip sice po nějaké chvíli pochopíme, ale ze začátku jsme zmatení.

*To mě na tom právě strašně baví.*

AV: To mi přijde prima. Určitě bych ale zpomalil tu německou základní verzi. Tady fakt není kam spěchat. Klidně bych jí dal nějakou poetiku a vyhrál si s tím, že lidé nerozumí – víc bych si to užil. Ale celkově v tom tu zábavnost vidím. Prima! Bylo to fakt hezký, jen bych byl vstřícnější vůči divákovi (odkazuje se na zpomalení).

**Sofie Anna Janebová – Karel Čapek:** *Romeo a Julie*

VR: Jsi evidentně velmi disponovaná interpretka, jak ses dneska cítila a o čem je pro tebe ten text?

*Dneska se mi to nepovedlo a je to pro mě o tom, že ne všechno, čemu věříme, se shoduje s realitou, a když se s tou realitou setkáme, není to jednoduché unést.*

VR: Pro mě to bylo dnes trochu rozostřené (následovala debata o tématu). Posadila jsi to vážněji, ten humor pracuje a nárazem těch dvou identit národností, to by zasloužilo

ještě vytáhnout a tematizovat, protože jde o vtip o ztrátě iluze, je to perlivější. Trochu z toho děláš rekonstrukci Romea a Julie, ale já myslím, že mám sledovat ten příběh té hádky. Temporytmicky se nabízí pracovat s rychlostí Ital – tomu jde o život, zatímco Angličan je usebraný a tím se tam dostane i kontrast. Abys tam neměla dva filosofy (ukazuje místa v textu), to je nevýhodné. Ten dialog by měl být hbitější – tohle je tvoje manko ve výstavbě, protože to celé vedeš přes toho Anglána, ale tím spadne nejen temporytmus, ale i střet těch zemí. Určitý prostředek, který bys mohla použít je i výslovnost těch italismů, když je říká Angličan. Máš dobře udělanou mikrostavbu, zaměř se teď ve výstavbě na to, ať se ten dialog vrší a překlápí. Ještě jsi vynechala v textu jméno otce – William, recitátorka odpoví, že záměrně - zamysli se nad tím, jestli to nemá význam a nepřinese ti to něco dalšího, třeba i to, že by to byl Shakespeare – protože možná bys to mohla zasadit do té alžbětinské doby, my nevíme, kdy se to odehrává, v jaké době, ale to jen nabízím k dalšímu přemýšlení.

**Marek Fikes** – František Halas: *Mobilizace*

LV: Za prvé, on plave v textu, poměrně dost. Vymýšlí si (ukazuje konkrétní verše v textu), což bortí ten obraz. Pak mám problém důvěřovat tomu, že ví, o čem mluví. Pozitivní je, že do tohoto textu jde, ale je potřeba s ním ještě pracovat. Občas jednu větu rozseká po verších do teček. Co je škoda, že tento text pracuje často s repetice-mi a bylo vidět, že on si neví rady s tím proč se to opakuje. On to řekne dvakrát stejně a já

nevím, proč to tedy opakuje. Přišlo mi to nedotažený. Je potřeba to domyslet v detailech. (rozbor vyslechl zástupce recitátora)

**Barbora Dolanová** - Stephen Leacock: *Kterak si půjčit sirku*  
EZ: Je to hodně recitovaný text. Přesto jste pro nás byla takovým zjevením. Takhle podaný jsme ho ještě nepotkali. Myslím, že jste přesně odhadla, co to je za žánr. Že je tam taková grotesknost, že můžete použít takto drastické prostředky. V momentě “nervěte ze sebe prosím vás ty šaty”, tam už je to na nás moc. Jak jste plná temperamentu a energie, tak to prostě nasadíte a jedete. Když to pak potřebujete vygradovat, tak se stane, že už je to moc. Zkuste si příště udělat pomalejší rozjezd, ale pozor, abyste tu energii neuhaslila. Vypravěč by měl být možná trochu klidnější. Mně se líbil i konec, možná jen by ta absurdita měla být v tom textu, ne v mimice.

**Amálie Vachtová** - Jean Websterová: *Drahý tatínku sekáči*

JK: Mě to celé zaujalo až v průběhu. Chvilí mi totiž dotékalo, o co v tom jde. Předpokládám, že do toho jdeš za tu holku, čteš nám její dopisy. Já měl pocit, že té holce je 12. Takže jestli chceš, aby jí bylo mezi 12 a 16, asi je to v pohodě, jen mi to přijde dost velký rozmezí. Máš výrazné prostředky, přinášíš hrozné množství pozitivní energie, které si pozornost získá. Přišlo mi, že tvůj přednes má takové monologické prvky. Ale přijal jsem to. Já se odrazím od konce. Ty si během celého textu sbíráš trauma, ale celé to zakončíš, jako by se nic nestalo.

*Já hrozně nerada končím*

*smutně. Já jsem na to asi moc pozitivní člověk.*

JK: Já jsem si mohl ten konečný střih ospravedlnit jediným způsobem, že to muselo být od začátku nahrané. Nemám nic proti střihům, ale je to otázka míry. Kdyby se víc pracovalo s kontrastem, šlo by do toho dostat víc psychologie, píšeš dopis, jsi plná emocí. Jenže v tvém podání je smutné černou barvou, veselé růžovou.

**Bára Heligmanová** – Shell Silverstein: *Straší tam*

AV: Zkus se ještě podívat do jeho knih – vyšly tuším dvě. Já ho mám vlastně rád kvůli neuvěřitelně jemné hře se slovy. V tom překladu, ve způsobu uvažování i práci s jazykem je vlastně nějaká hravá inteligence, která se na nikoho nevytahuje. Je zábavná, hezká a čistá. Na mě působilo, že jsi do textu nastoupila až moc razantně. Jako by ten text byl napsaný perem a ty jsi ho zvýraznila velkým fixem. Trochu jsi do něj šlápla. Samozřejmě je to i otázka interpretace a možná je to dané mojí zkušeností s tím autorem a jeho překladateli, ale myslím si, že by mu slušela jemnější poloha. Přijde mi, že by pak byl ještě zábavnější. Víc bych také využil veršovou stavbu textu. Když máme pravidelné verše, často se snažíme jejich pravidelnost rozbít, aby koncovky nesplývaly, ale tady je to trochu jiný případ. To zvukomalebný opakování bych naopak podpořil. Ten důsledný, skoro až „otrocký“ rým podle mě právě vytváří humor celé básně. V tom je její vtip. Jsem rád, že tady ten autor zazněl. Určitě se na něj ještě podívej, myslím, že je to neuvěřitelně zábavná poezie a mohla by tě bavit i při dalším čtení. Kdybys

ji načetla víc, možná bys ještě lépe našla způsob, jakým ten autor píše. Jinak ale fajn. Pěkný výkon.

**Jan Vokrouhlecký** – Marian Palla: *Jak vychovat malé kačátko*

VR: Dal jsi nám hezký návod k tomu, jak se starat. Cítil jsi odezvu u publika, se kterým jsi dobře pracoval. Baví mě, že cítíš svoji míru, nedáváš to na první dobrou, neprovokuješ a čekáš – je to od tebe pokorný a střídavý dialog s divákem. Myslím ale, že by se ti mohlo stát, že ti to ti diváci i rozbijou. Následně Vít popsal místo, kde viděl zaváhání, ve kterém vynechal text, ale recitátor vysvětlil, že to byl záměr a šlo o jeden bod vynechaný v textu. Z hlediska výstavby je to škoda škrtnout, obsahově totiž nejde ani o jedno to číslo, navíc se ti tím i ztratí to magické číslo sedm. Právě v těch bodech a způsobu, jak je říkáš, vidím oproti začátku zradu, znějí stejně rozpravně. Nebyl by lepší nějaký způsob stylizace, protože i když jsou blbý (obsahově), je to těch sedm ran a mělo by to dát možnost proměny textu, aby to vyšlo jako shrnutí. U té stylizace se zaměřit na to, jakou to má motivaci, kdo, proč a kde to říká. Prostě třeba taková vědecká píčovina, protože když je to takové volné a nedojde k proměně, nespojí se mi, že je to vášnivý badatel. Dostat tam i druh jiného tempa a rytmu, bylo by to zábavné, kdybys mi to prostě nasolil jako ukázkou sedmi vrcholných badatelských experimentů. Text se hodí k tvému naturelu, vlastně trochu vypadáš jako šílený vědátor.

**Lev Antoshchuk** – Jiří Wolker: *Básně ze sbírky "Host do domu"*

LV: Rozumím tomu, proč sis tyto 3 texty takto poskládal a dává mi to smysl. Ale tím pádem mi z toho vycházejí pochybnosti o způsobu, kterým to interpretuješ. Pak to totiž chce pracovat s tím mnohem důsledněji jako s příběhem. Aby se ti to nerozpadlo na tři kusy, protože pak není jasný, že mají dávat tuto propojenost. Tam je trochu nástraha v tom druhém textu, který je psán z pohledu dívky. A tam se to trochu rozhodilo. Já bych tady asi volil, i když je to trochu těžší, že i když je to v ženském rodě, ty to furt říkáš jako kluk. Říkat to s tvým pocitem o dané situaci. Baví mě poslouchat, co se děje v tobě, jak dokážeš pracovat se svými emocionálními představami a jít s těmi texty jako s tvým příběhem. Pak si myslím, že by z toho ten zážitek byl mnohem silnější a divák by si z toho odnášel něco, co s ním rezonuje. Musíš divákovi ale pomoci tak, že mu dáš jasný návod k použití, a ne to komplikovat tím, že každý z těch textů vlastně zní individuálně. Wolkrovy básně mají přesně daný rytmus, a ne úplně všude jsi ho držel. Hrajou tam dlouhý a krátký slabiky a je potřeba si všimnout, jak fungují v rytmické stavbě verše. Ten rytmus tam je jednou ze složek sdělení, zvukově dotváří situaci.

**Antonín Adam** - Petr Šabach: *Tisíc a jedna noc*

EZ: Mně jste se velice líbil. Vypravěčsky jste mně přišel hodně zkušený, s tím textem jste si sedli. Dokázal jste mě zcela vtáhnout do toho příběhu svým obrazotvorným vyprávěním. V druhé půlce nám trochu padal

řemen a připadalo nám to dlouhý, že se to motá v kruhu. Nemyslím si, že by to bylo textem, ale je tam postava holčičky a toho zloděje. Ona je pěkná postava, využívá všechny ženské prostředky, je to obraz ženské strategie, jak ona toho chlapíka nutí dělat to, co chce. Zloděj mi připadá státičtější než ona. Protože on se pak už jen brání. Kolegové říkali, že by mohla být větší hajzlík, ale setrvala v jednom stupni naléhání. Jak jste byl spokojený s výkonem? *Ještě včera jsem si to opakoval a došlo mi, že je to fakt dlouhý. Že to v tý druhý půlce musím udržet. Předtím mi to nikdy nedošlo, až právě včera. Řekl jsem si, a sakra, a pak se rozhodl, že uvidím, jak se to vyvíjí.*

EZ: Vyprávění jede, ale dostane se do nějakého takového stereotypu, nezní to pak jako vyprávění, ale jako byste to četl. Možná by šlo víc těžit z té holky. Možná i víc jít do teček. Na konci, když holčička zvyšuje tlak, mohla by se zvyšovat i ta dynamika. Víc prostě vytěžit ten text.

**Eliška Nedvěďová** - Anna Bolavá: *Lípa malolistá květ*

JK: Je ta kytká umělá?

Ne, je z parku.

JK: Aha, já myslel, že jo. Je vidět, jak neautenticky všechno vnímáme.

Hele, mě to přišlo dobrý. Přišlo mi to velmi soustředěné v práci s energií. Rozhodně mi to nepřišlo uvadlé. Některé tebou použité prostředky byly trochu přes čáru. Ale hned jakmile mě to napadlo, tak jsi udělala střih a zase to bylo trochu někde jinde, což mi přišlo fajn.

I konec zazní hrozně hezky, citlivě. Stojíš si za tím, co chceš sdělit a podařilo se ti to udržet.

Máme jen jedno místo, které stojí za úvahu, a to v té firmě. Nastřelení sekretářky je hodně výrazné, je to kráva echt pitomá. Jestli by to spíš nechtělo se vydat cestou návaznosti dialogu a přetvořil sekretářku v kontextu rutiny a samozřejmosti. Ten kontrast funguje v prostředcích, ale už ne v tempu. Přemýšlím, jestli by se to pak neprovázalo ještě víc.

Polopřímá řeč funguje hrozně rafinovaně. Evokuje svět, který je kolem mě a se kterým se potýkám každý den.

V textu trochu poletuješ, ale neměl jsem pocit, že by ses někde ztratila. Měli jsme pocit, že to dorostlo i k tečce, která nás všechny potěšila.

**Karolína Křišťálová** – Tove Jansson: *Hladoví hosté*

AV: Takhle je to poskládaný normálně?

*Nene, je to ze dvou knížek. Nevím, jestli jste někdy četl Mumínky. Minimálně v týchle knížce je to dělaný tak, že obsahuje spoustu postav a vedlejších dějových linek, který jsem musela vystříhat. Jsou to vlastně dvě linky, který se mi moc líbily a dávaly smysl, protože jsou nějakým způsobem propojené. Od prvního kola jsem ale měla problém to propojení předat lidem, kteří ten text slyší poprvé.*

AV: A ten problém zůstal.

*Tak to nerada slyším.*

AV: Ty jsi taková hlasově otevřená. Jen základní pointa tomu uniká – to propojení příběhů je těžko zachytitelný. Já jsem se chytil, protože jsem koukal do textu, ale lidi se topili. *Já jsem se tomu snažila pomoci prostorově. Mám ale pocit, že to hodně ztroskotalo na tom, že pochoduju. Že to bylo nečitelný.*

AV: Já jsem na chvíli zvedl oči a ty už jsi byla úplně jinde. Ono to pak bohužel není moc čitelný. To je podle mě hlavní problém – čitelnost celé věci. A to je hrozně důležité. Já bych sázel na tu linku se psem. Přijde mi, že právě v ní je nejsilnější část příběhu. Třeba ta pasáž o tom, jestli vlci vydávají, nebo nevydávají zvuk, je opravdu krásná a velmi silná. Rozhodně ale patříš mezi velmi dobré recitátory, který si člověk zapamatuje. Ale tenhle moment šel podle mě trochu proti tobě – orientace v textu je pro posluchače složitá. Někdy se texty skládají z nějaký potřeby navázat na sebe, ale tady docházelo k narušení hlavní myšlenky. Ta se postupně rozměňuje a posluchač ztrácí orientaci. Kdyby ses soustředila jen na jednu linku, bylo by to přehlednější. Na druhou stranu chápu, že by tě to možná nebavilo tolik.

**Šimon Kollár** - Ivan Vyskočil: *Studnice Jakobova*

*Měl jsem krizi v hledání textu, až na mě vyskočil Vyskočil, pročítal jsem a vybral tenhle, baví mě na něm ten borec, co si pořídil auto.*

VR: Možná, že v tom, co říkáš je klíč k tomu, že máš v textu nedoloženou jednu obří linku, tu hlavní, že jde o ten vztah těch dvou lidí. Ty máš víc nadsazené téma auta, které je jen prostředek jeho vnitřního světa a k tomu, že pořád před něčím utíká, ale není to téma. To, že chtěl mít to auto, směřuje k jinému problému – k seznamování a tomu, co nesou vztahy. Intonačně to máš posazené s takovým třísknutím a vypadá, že nás chceš pobavit, že to bude vtipný. Princip poetiky Vyskočilových textů jsou to schoody vedoucí šnekovitě nahoru tu

myšlenku, ne jednotlivé informace. U něj je výhodné uchopit si ten jeho specifický jazyk. Byl bych opatrný s hereckýma prostředkama ve vyprávění, není třeba to malovat, protože to není o postavách, ale o situaci. V představě bys měl mít konkrétní ženskou, potřebuješ to vědět, aby byl konkrétní, dodá to barvu a plasticitu, mělo by ti být i jasné, jestli tě přitahuje. Vezeš ji ze zvědavosti (vyjmenuvává další možnosti), pomohlo by ti to s tím, aby ti vyšla pointa. V konci by asi prospělo pracovat s tempem.

**Elena Hanzlová** – Patrik Ouredník: *Europeana*

LV: Já si kladu jednu zásadní otázku: jak s takovýmto typem textu interpretačně zacházet. Můj pocit je, že to, co jsi zvolila, není úplně plnohodnotné. Odvíjí se to od toho, že to chce víc přemýšlet o tom, jak je text autorem formálně sestaven. Ten text pracuje se strohými faktickými informacemi, které ale nějakým způsobem řadí za sebe a z toho vytváří strukturu s dalšími druhoplánovými sděleními, která nejsou úplně explicitně v těch slovech. Ta struktura má svoje zlomy, ale furt jsme v té faktografii, která je zdánlivě jednoduchá, ale za ní se pořád něco děje. A bylo by asi lepší touto cestou hledat způsob, jak to interpretovat. Ne to vnějškově dobarvovat, ale dělat to bohatější v tom vnitřku. Kdybys do toho šla s větším vnitřním postojem, uvědomováním si těch absurdit, dostalo by to jasnější postupný tah a zážitek pro diváka by byl intenzivnější.

**Kateřina Sikorská** - Vojtěch Kinter: *Maminko! Já mám narozeniny!*

*Já jsem šla do knihovny, vytahovala náhodné sbírky a tohle se mi zalíbilo. Připravovala jsem se víceméně sama.*

**EZ:** Věřila jsem vám to. Nejdřív jsem si myslela, že to bude infantilní, ale nakonec nebylo díky tomu, jak jste to vystavěla. Ten text jste vytěžila. Přišel mi krátkej a to, co tam pro vás je obsažený, jste sdělila. Nejde to do kňourání, nějakého citového vydírání, zbytečně jste to nezatěžkala, nedělala z toho doják.

**Matouš Zimčík** – Egon Bondy: *Pražský život*

**AV:** My jsme kvůli tobě měli jednu z největších rozepří – skoro jsme se bili, protože jsem řekl, že to tvoje saténový pyžamo je prostě podivný. A Vítek nesouhlasil, že je to prý normální oblečení, načež začal urážet moji košili.

*Nechtěl jsem shodit tvoji košili. To jsem jen našel nějaký komunistický pyžamo, co mně přišlo strašně vtípný.*

**AV:** Já vím, já ti rozumím, ale musel jsem se zeptat. To oblečení budilo velkou pozornost, vůbec to nebylo špatný. Vzhledem k výběru textu to působilo rebelsky. Ale chyběly tomu tahy – větší posílání lidí do prdele. To si musíš zautomatizovat. Chyběla mi míra útoku a míra toho, že se na všechny můžu vysrat. „Jestli to nechcete vidět, jděte do hajzlu,“ to se Bondy snažil říct. Taky jsem přemýšlel, ty jsi na začátku ožralej? Že ses tam trochu motal. Byl jsi takovec vláčnej.

*Hele, to byl záměr tak napůl. Napůl jo. Ale mně bylo strašně blbě. Já jsem si myslel, že se tam pozvracím.*

**AV:** Ale kdyby ses nakonec pobíil, bylo by to fantastický! To by bylo úžasný gesto. To zatím

nikdo neudělal. Ne teď vážně, s některýma slovy ses trochu pral. Třeba slovo kundy. Všechny ty vulgarismy, co tam jsou, nesmí být zdůrazněný, ale ani nesmí zaniknout. Oni jsou napsaný jako běžná slovní zásoba. Zněl jsi, jako by ses styděl.

*Hele mě popravdě ten text už strašně sere. Nevím, cítil jsem se divně.*

**AV:** Nebuď na sebe takovej, ty na sebe strašně šlapeš. Seš skvělej. Možná se až moc soustředíš na ty lidi v publiku. Jenže oni by ti v tu chvíli vlastně měli být u prdele. Oni ti slouží jen k tomu, že jim jdeš říct, že ti u prdele jsou – tohle tomu tady chybí. Takový to rozhodnutí, že se nebojíš to tam sázet. Každopádně to bylo zapamatovatelný. Jako protest to fungovalo a v lidech to zůstalo. Teď už hledáme spíš nějakou nadstavbu – ještě silnější obžalobu, větší důslednost ve výpovědi. Ale právě proto sem člověk přijíždí, aby tyhle věci hledal. Za mě super. Matouši, dobrý.

**Daniel Alexander Wood** – Fritz Leiber: *Dívka s hladovýma očima*

**VR:** Tvůj výkon mě bavil, fandil jsem ti, je skvělý, jak s tím zacházíš. Je to příběh fotografa, který potká - koho pro tebe potká?

*V původní nevyškrtané verzi je to upírka, já se tím ale snažím varovat před tou reklamou.*

**VR:** A teď jsi mi odpověděl na to, na základě jakého emočního vzruchu chceš ty lidi varovat. Já jsem viděl tak pětačtyřicetiletýho fotografa, viděl jsem, že v představě ho máš o dost staršího, než jsi ty. Já bych potřeboval vidět jasnou představu té ženy (šťavnatá a s erotickým potenciálem) a toho, jak ho to

spaluje. Tady jsi to držel moc v odstupu. Já chci tu tvoji výpověď (motivace k ní byla předána radou osobní a nesmí být publikovaná). Srovnej tu emoční stránku s tím, co tam chceš a na tom ukážeš to zvěrstvo. Je to o větší drzosti, aby to nebylo cudné a ať to není vykonstruované, ale rodí se to tady a teď. Intonačně jdi po smyslu a dostaneš se z intelektuální do emoční, ale chci tam vidět tebe a tvoje zkušenosti člověka zraněného, dotčeného nebo zklamaného. Skvělá dramaturgie a dobře udělané škrty.

**Martin Kautský** – Jessica Swale: *Modré punčochy*

**LV:** Co tím textem chceš sdělit? *Chci předat to, že tohle se dělo a stále ještě jsme z toho nevyvázli.*

**LV:** Mě tam totiž jedna věc překvapila, a vlastně jsem jí nerozuměl – proč na to dívky v publiku reagovaly, když je to o takovéto nadřazenosti a šovinismu. Oni z tebe mají být zhnusený, což byl i tvůj záměr. Technická poznámka – strašně ti utíkají akcenty předložek a je to škoda, protože si tím oslabuješ vyznění sdělení. Může to znít jako formalita, ale ta pravidla vycházejí z přirozenosti jazyka, takto mě to vyrušovalo, protože to ztrácí autenticitu...

*Vím o tom, mám to i podtrhaný, ale v ten moment mi to nikdy nevyjde a v ten moment to neslyším.*

**LV:** Tohle je třeba si vytvořit jako podvědomý návyk, že to funguje tak, že na to nemusíš myslet. Ještě jsem přemýšlel nad tím, jak to udělat, aby z toho bylo zřejmý, že je to tobě odporný. Že to sice reprodukuješ, ale neztotožňuješ se s tím. Aby ten tvůj postoj v tom byl jasnější.

**Prokop Roleček** - Neil Gaiman: *Dětihubky*

**EZ:** Ten text mi přišel strašně těžký v tom poselství. Je to protest, samozřejmě v groteskní podobě, přináší nějaké světové varování a přitom je tak šílený. Když si to člověk vyslechne, je hrozně obecný, že prostě vyřvu do světa bacha! Nějak mně to přišlo málo konkrétní v tom vašem postoji, nevím jestli to ten text vůbec umožňuje, jak je tolik všeobímající.

*Samozřejmě je tam to poselství, já jsem se spíš zaměřoval na tu situaci.*

**EZ:** No nadsázka je tam strašná. Je to výzva. Já to spíš vidím jako ten protest song. Koukejte, vy lidi hajzlové, co děláte s přírodou, národy.

*Upřímně bych pochyboval, že tam Gaiman poselství tolik chtěl, že to pro něj bylo takový téma. A u mnoha povídek mi přijde, že jsou psané jen na ten efekt.*

**EZ:** To já ale nemůžu přijmout. Já slyším text a nepřemýšlím, jak to myslel autor, ale jak to působí na mě.

*Trochu jsem se stylizoval do toho psychopata, než abych sděloval nějaký poselství.*

**EZ:** Musíme to brát jako sakra, kam to spěje? Opravdu se něco vymyslí? Opravdu to skončí takhle? My jsme si říkali: on neví, ale my víme. Je to vyzvatelný text, který nedovysvětlíte, ale v těch posluchačích by mělo zůstat, že je to průser. Pepa říkal, že to nikam nevede.

*Nechtěl jsem říct, koukněte, on je šílenější, žere děti, ale spíš, koukněte, já jsem šílenější, žeru děti.*

**EZ:** Je otázkou, jestli tenhle text tenhle postoj unese. I v

tomhle podání to nějak zafunguje, ale může to vzbudit otázku. Jste ale výborný vypravěč.

**Alexandra Uherková** – Etgar Keret: *Sendvič se salámem*

**AV:** Jak vypadá celý ten text? Je to něco většího?

*Nene, je to z knihy. Je to soubor povídek o tom, co se autorovi stalo a je poslední. Krom toho, co jsem vyškrtala, je tohle celý text.*

**AV:** Hele, já jsem měl pocit, že ten původní text je o dost delší. Ty tam zapomeneš říct jednu strašně důležitou věc: „A ty budeš kolečko salámu...“. To je strašně důležitý, protože nás to propojí s textem. Dostáváme se tím do pasáže, kde nám všechno to žrádlo a různé hry zjemňují svět, do kterého se jinak v kontextu bomb a násilí propadáme. Tady jsi měla pracovat s dítětem. A právě tenhle typ hravosti je podle mě to hlavní, co v textu je. Něco, co zakrývá realitu, ale zároveň ji umožňuje vůbec unést. Je to o rodiči, který je té situaci vystavený denně, a proto vymýšlí hru, aby dítě ochránil před přímým pojmenováním zla. To je strašně důležitý. Jenže v jednu chvíli jsme se z toho trochu ztratili – šli jsme v sinusoidě a tenhle klíčový motiv se vytratil. A to je škoda. Ta poslední část, kterou jsi vyškrtla, je v tomhle ohledu strašně důležitá.

*Mně to tam osobně překáželo. Přišlo mi, že má vyznít ta poslední věta. Kdybych to nechala, vyzní to moc pozitivně – proto jsem to dala pryč. Přišlo mi, že tohle je to, co mělo vyznít. Ne ten klid.*

**AV:** Ale ta poslední věta vlastně říká, že si můžeme hrát i ve chvíli, kdy válka už nebude.

Ukazuje nám to touhu rodiče po tom, aby to celé skončilo – aby už nemusel dítěti překrucovat realitu, chránit ho hrou nebo ho nějak obelhávat. Je v tom strašně silná touha, kterou ten rodič má – aby jednou mohli hrát stejnou hru, ale už v jiném světě. Bez nutnosti skrývat nebo tlumit to, co se děje kolem. Je to vlastně motiv přání, aby tohle celé skončilo. Já to vnímám takhle.

**Tamara Rosmanová** – Beny Andersen: *Škytavka*

**VR:** Baví mě, jak jsi na jevišti zábavná, bezprostřední, přítomná a neskutečně sympaticky mě těšilo dívat se na tebe. Máš hezký kontakt s publikem. Rozbilo se ti to ve stavbě a odběhl ti ten tah, šla jsi od bodu a do bodu b, místo toho táhnout to k celku.

*No, mě dneska vypadla představa a pak se mi to vezlo.*

**VR:** Mě na tobě bavila i ta určitá míra neurózy, ten tik s brýlemi, protože škytavka je taky druh neurózy a to mi souznělo. Vládneš fantazií a představou, to je dobré. Zaměř se ale na používání přímé řeči, spadne ti to ve dvojtečce – víc to svazuj v běhu vyprávění, může ti to hodně pomoci. A zapracuj na výslovnosti, polykáš slova a říkáš někdy půlky slov. V textu jsou hodně dlouhé bloky a místy to zastavíš do tečky, která tam není a ty to potřebuješ provázat a vládnout tím, abys to měla pevněji v sobě, ať ti to projde tělem. Zaměřil bych se víc na tu absurditu a vyosit to z normálnosti. Pracuj víc s tou pusou, aby tě to pustilo z té úsečnosti, ta souvětí ať víc plynou a pořád se to vrší až do tečky, aby sis text neroztrháva-

la a šla k pointě.

**Anežka Hanáková** – Václav Hrabě: *Báseň skoro na rozloučenou*

LV: Já jsem se toho trochu bál, aby se to nerozmázlo. To, jak Hrabě pracoval s vytvářením veršů – tam nejsou nahodilosti, tam je vždycky smysl – souvisí to s proměnami toho pocitu a představ, které tam jsou. Banální blbá věta, ale tím, že on ji rozkrájí na 4 kusy, tak tam vzniká napětí v těch přesazích, zámlkách, chytají tam každý nějakou barvu. Najednou tam máš prostor pro naplňování jednotlivých slov. Ty jsi to našťastí minimálně formálně dodržovala, někde by chtělo domyslet ty věci, co se dějí na těchto zlomech mezi verši (ukazuje v textu konkrétní místa). Tam si můžeš dosadit něco svého, proč... Tohle stojí za domyšlení. Ty jsi to říkala způsobem, který pro nás trefil základní pocitovou linii a v tom to bylo srozumitelné a uvěřitelné, autentické, přímočaré. Já si ale myslím, že tam je prostor, abys o tom přemýšlela dál. Proč se některý věty takto hodně lámaly přes verš a teď mluvím o svém vnímání – ten text má v sobě více vnitřní energie a místama i lehkého patosu, který je ale pravdivý, vycházející z intenzivního pocitu. V zásadě jdeš správným směrem, ale je tam ještě prostor pro domyšlení těchto detailů a odvahu pustit do toho své autentické emoce.

**Johana Bublíková** - Jacques Prévert: *Jak dělat podobiznu ptáka*

LV: Jsem rád, že sis vybrala tento překlad. Co mi tam schází a chtěl bych slyšet mnohem

intenzivněji je to, že je to metafora na tvůrčí proces, a jakousi tvůrčí poctivost. A je jedno, jestli tvořím umělecké dílo, nebo něco jiného. Je to vlastně oslava kreativity. A tohle by tam mělo být z toho více patrnější. Že je to obecnější obraz, který má svoje detailnosti. Že je to i o pochybnostech člověka, který něco tvoří. Je to vlastně nádherný v té obraznosti a metaforičnosti. Já bych tam rád měl mnohem silněji tuto rovinu, že to jsou obrazy, který jsou metaforami zobecňujícími některé věci, které v reálu mají mnoho různých podob. Ta bohatost tvůrčího procesu, kdy se v něm děje spousta radostí, peripetií i ztrát – tohle bych tam chtěl více slyšet. Přemýšlej, co všechno si za jednotlivými obrazy dokážeš představit, aby to nebylo o tom, že maluji obraz ptáka, ale bylo to o té tvorbě, která je strašně proměnlivá.

*Aleš Vrzák (AV), Emílie Zámečnicková (EZ), Josef Kačmarčík (JK), Libor Vacek (LV), Vít Roleček (VR),*

*zapsali L+V+Z+H+A*

## OBECNÉ RADY Z ROZBORŮ!

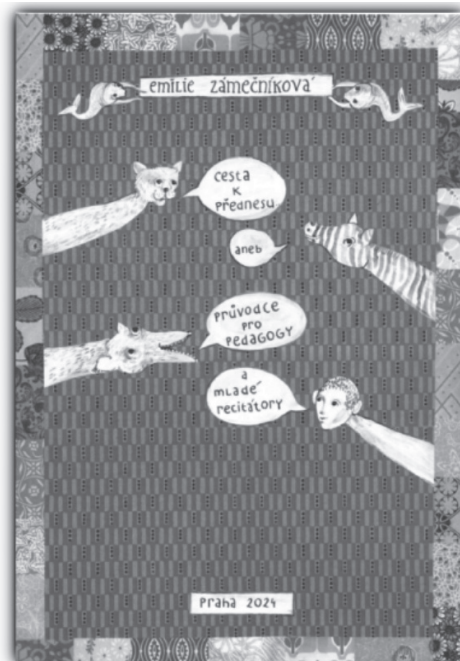
Rozmohl se nám tady takový nešvar *intonační vlna*. První půlka (věty, verše) nahoru a druhá půlka dolů. Podstatné je vědět, co a proč říkáte a jít po smyslu, abyste nejeli po zvuku a některé pasáže vám pak takhle nevyjely.

Myslete na to, co máte na sobě a jaký to může ve vztahu k textu a jeho tématu nést za význam.

V českém jazyce se důraz nedává na slovo po předložce, ale na předložku. Může to znít jako formalita, ale toto pravidlo vychází z přirozenosti jazyka a má velký vliv na autenticitu a eleganci mluveného projevu.

Hlavně si vyberte text, který s vámi rezonuje. Nepřemýšlejte v první řadě nad tím, jak se vám bude recitovat.

Můžete si vzít k ruce knihu *Cesta k přednesu aneb Průvodce pro pedagogy a mladé recitátory* od Emílie Zámečnickové..







# Na vlně Matěje D.

*Jsem šéfredaktorkou LeČem už od úterý pověřená najít Matěje Drmolu, tvář technického i částečně hosteskového týmu, a udělat s ním rozhovor do brožurky 'Matějova tvář'. Snažím se ho nenápadně pronásledovat, od spolehlivého zdroje mám informaci, že je spíše introvertní, takže ho nechci vyděsit. Když ho zastavuji, že s ním potřebuju mluvit, směje se a povídá, že za tu malou chyбку v prvním čísle se už můžeme přestat omlouvat a smést to ze stolu. Ale já nepolevuju. Jako správný reportér to faux pas vyždímnu, co to jde. Začínám nenápadnou otázkou...*

*Mně by zajímalo, co je tvoje úloha na Wolkráku? Jsi v tom týmu, který není tolik vidět, ale vděčíme mu za spoustu věcí a funkčnost festivalu.*

No to právě moc nee. Mým úkolem je natáčet tady všechna divadla, veškeré recitace, a pokud by někdo ty záznamy chtěl shlédnout, tak já mu je můžu dát. Pokud tedy to samozřejmě svolí ten, kdo na tom záznamu je. A jinak se to pak archivuje a město si to ukládá jako archivní záznamy, abychom se pak k tomu třeba mohli vrátit a pustit si to.

*Takže vytváříš videozáznamy, které se pak archivují, a zároveň pokud by je někdo chtěl vidět, tak tě může kontaktovat, a ty jim je s nějakým souhlasem poskytneš?*

Ano, ano, můžou.

*Co říkáš na ztrátu své tváře? (Oba se trochu chechtáme.)*

Tak moje ztráta... já jsem na to úplně nepřišel, až když jsem se tu později objevil, tak si tady z toho dělali srandu kamarádi a říkám si, ty jo, to mám pěkný obličej najednou. Kde se to vzalo? Ale dělal jsem si z toho srandu, takže v pohodě. Spíš se mě pak líbilo, jak jste se mě omlouvali všichni, to bylo takové zajímavé, jak jste za mnou postupně různě chodili a omlouvali se, ale úplně v klidu. Haha. A potom, když jsem měl v druhém Zpravodaji tři svoje obličej, tak jste mi to úplně vynahradili tím.

*Ted' už všichni víme, jak vypadáš, takže si tě s nikým nezaměníme.*

Jo, všicky vědí, jak vypadám, takže vlastně z týmu, který je schovaný, jsem se stal pomalu celou jeho tvář. To je pěkný, haha.

*Konverzaci zakončujeme tím, že se ze srandy Matějovi opět ve jménu redakce omlouvám, on se rozpačitě směje a dodává, že je třeba si z takových chyb dělat srandu a umět se povznést. Shodujeme se na tom, že je to fajn joke, a s klidným svědomím se rozcházíme dělat každý svou práci. Matěj ke kameře a já do redakce.*

Klářiňa



## O MOŘI A LOUŽÍCH

Asi jsem byl naladěný na něco jiného a nečekal jsem to. Lidi mi přišli šikovní, ale charaktery mi přišly jednotvárné a forma trochu šablonová.

- Christian

Nádherný, pohlcující, velice hezky zobrazující situace. Supr.

Moc mě to zaujalo a bylo vidět, že se to těch lidí, co to hrajou, týká a sama jsem se v situacích našla.

- Johana

Bylo tam spoustu nápadů hezkých a to bylo fajn.

- Josef

Mně se to velmi líbilo a postavy byly zajímavé, ale občas to na mě působilo překombinovaně a možná by tomu prospělo něco škrtnout.

Strašně se mi líbilo ukázání různých strastí ve společnosti, ve svojí hlavě, v rodině.

- Káťa

Bylo to moc pěkné a bavilo mě to. Nasmála jsem se.

- Viki

Za mě osobně: bavte se jako svoje postavy. Ty vtipy byly prvoplánové a nepřišlo mi, že by si je vymyslely samy postavy.

***dojmy diváků***

## rozhovor se souborem

### Jaké je hlavní sdělení vašeho představení?

*Soubor:* Divákovi se přiblíží život mladých lidí a to, jak jejich životy fungují dohromady. Pro naši věkovou skupinu je to dobrá ukázka toho, že ostatní mají podobné nebo dokonce stejné mindráky a dokonce o tom hrají hry. Minimálně my hrajeme. / Člověk by neměl být sám, vždycky by měl mít vedle sebe někoho, kdo mu pomůže. / Všichni si něčím prochází, všichni něčím trpí.

### Na jaké škole jste a kam byste chtěli dále směřovat?

*Soubor:* My jsme všichni studenti pedagogické střední školy v Krnově. Většina z nás chce jít učit nebo se zaměřit na divadlo.

### Vaše postavy mají velmi specifické charakterové vlastnosti, jak moc korespondují s těmi vašimi?

*Soubor:* Vlastně skoro vůbec, protože většinou nehrajeme vlastní mindrák, máme to přeházené. Ale jsou tam výjimky, u kterých se dá postava docela dobře srovnat s jejich vlastní

povahou. / Já bych jen možná dodal, jak to představení vzniklo. My jsme si napsali povídky, příběhy, deníkové zápisy s tématy mindráků nás nebo našeho okolí. Každý jsme si pak pro svou postavu od někoho něco ukradli. / Chtěli jsme se vyhnout tomu, aby někdo hrál sám sebe, protože by to mohlo být nepříjemné.

### Chtěli jste někdy být jako někdo jiný?

*Soubor:* Jo, určitě, díky divadlu jsme si to mohli někteří i zkusit. / Já jsem chtěla být princezna. I teď se občas na někoho podívám a řeknu si, že bych chtěla být jako on. Ale pak nastane uvědomění, a já si řeknu - ne, já jsem vlastně ráda taková jaká jsem. Takže už se to objevuje míň, ale princezna bych chtěla být furt. / Když jsem byl mladší, tak jsem nějaké vzory měl. Teď bych chtěl být nejlepší verzí sebe sama, jak jen to půjde.

### Máte rádi Kvaka a Žbluňka?

*Soubor:* Anooo. / Minimálně od téhle inscenace určitě. / Podle mě to byla moje první knížka,

kterou jsem přečetla sama. / Mně to četla mamka, když jsem byla malá. / Je to srdcovka. / Já jsem se s tím jako mladší nesetkal. Ale sblížil jsem se s Kvakem a Žbluňkem v rámci této inscenace. Takovým způsobem, že se těším, až jednou budu mít děti a budu jim ho číst.

### Jedna z vás má v představení minimalistickou roli, ale zároveň ho celé provází hrou na housle. Jak by popsala svoji postavu?

*Členka souboru, jejíž jméno jsem zapomněl zjistit:* Abych to popsala krátce, já jsem představovala ducha intru, byla jsem atmosféra a pocit lidí, kteří jsou ve stejné budově, snaží se přežít svá mladá léta se svými mindráky. Já dodávám kuráž, rytmus, jsem impuls k překonání se.

### Na jaké vlně právě jedete?

*Soubor:* My jedeme na vlně s Kvakem a Žbluňkem. A Evy Farné. Na ostří nože si hodně pouštíme.

Vojta



## recenze

### Metafora nakonec

Na potemnělé jeviště s několika židličkami přichází první postava a pokládá sobě i publiku sugestivní otázku. Jaké to tu asi bude? Jako ve snu se přidávají další herci ze souboru Červiven Krnov, kteří se zdraví, společně se točí za ruce, idylicky se usmívají. Střih, ocitáme se na internátě, kde se nám jednotlivé postavy postupně představují. Velmi brzy rozpoznáme drsnou punkerku, pragmatického sportovce, tápajícího gaye, starostlivou starší sestru, nesnesitelnou proaktivistku, slečnu z ambiciózní rodiny a slečnu propadající trendu z TikToku. Poslední postavou je zvláštní kostýmovaná víla, z programu se dozvídáme, že se jedná o ducha intru, která celou inscenaci doprovází hrou na housle a další perkusní nástroje. Kolektivní postavou, do které vstupují podle potřeby všichni, je postava zlé vychovatelky, kterou poznáme podle zdviženého ukazováčku. Každá z postav si přináší nějaké trápení, které velmi rychle rozklíčujeme. Inscenace, která trvá hodinu, pak přináší příběhy sedmi mladých lidí, kteří, i díky společnému duchu intru, dojdou ke katarzi, pochopení a posunutí svých mindráků a traumat. Přitom by každé z přinesených témat nabízelo souboru možnost proniknout hlouběji do problematiky, neuchylovat se ke zjednodušenému řešení jednotlivých problémů. Nutnost vyřešit všech sedm příběhů pak vede k schematičnosti a zjednodušení. Herci pronášejí věty, které nezní autenticky, své problémy si jen sdělují, ale jevištně nejednají nebo jednání jen markýrují. Často k tomu využívají židličky bez opěradel, které jim slouží jako reálná i jako zástupná rekvizita, na které se dá sedět, balancovat, za kterou se dá schovat, působí i jako neosobní maska, některé postavy ji na sebe nakládají jako náklad, který je téměř nemožné unést. Tento princip je dodržovaný s takovou precizností, že se pak jednotlivé obrazy opakují, až jsou židle (jako rekvizita) zcela vyčerpané. Inscenací se prolínají příběhy z knihy Kvak a Žbluňk jsou kamarádi, kterou čte starší sestra svému bráškovi do telefonu. Příběhy dvou žabáků několikrát nabídnou zajímavé propojení s příběhy herců na jevišti. Tento princip ale soubor naplno nevyužije, na konci vezme jinou, pro nás neznámou knihu a sehraje krátký příběh O moři a loužích, který nám dovysvětlí, že i malá louže je potřebná, v tomto případě pro zrození malých žabiček. Jako pedagog dokážu ocenit proces, kterým si soubor během hledání témat a zkoušení prošel. Divadelně však celek působí předvídatelně, popisně a schematicky.

*Magdalena Gracerová Chrzová*





## VYŠŇOŘME SE

Napadá mě hrozně moc slov, ale člověk se na to musel velmi soustředit, bylo to složité, ale zvláštní, neutrálně zvláštní zážitek.

Byl to velmi hravý zážitek, moc jsem si to užil. Jsem malinko zmatený, ale příjemně zmatený.

Random. Nečekala jsem něco takového, asi z toho nemám dobrý dojem a moc tomu nerozumím.

Obdivuhodný repertoár.

Moc se mi to líbilo, bylo to velmi kreativní a rytmické a protože jsem hudebnice, tak k tomu mám hodně blízko.

Viděli jsme Jandla v divadelním pojetí, jsem rád, že jsem to viděl a je to důkaz o tom, že jandlova poezie se dá nekonečně způsoby využívat.

Začátek se mi velmi líbil, cítila jsem, že mě do toho nějak zapojí, ale pak už jsem byla trochu frustrovaná z toho, že to furt nepřicházelo. Ale nakonec jsem byla velmi uspokojená.

- Alžbět

Některé ty básně znám, bylo zajímavé vidět jejich různá zpracování. Cení práci s rytmem, obrazy, i dramatický nástup. Jsou šikovný, že se pustili do něčeho takového. Jen jsme dneska unavený a bylo to moc dlouhé, úmorné.

- Sára

*dojmy diváků*

## rozhovor se souborem

**Jaké je hlavní sdělení vašeho představení?**

*Soubor:* Téma se opírá o historii Rakouska při a po druhé světové válce. Takže tematizujeme druhou světovou válku. Ale spíš než lamentování nad tím, jak hrozné to bylo, se snažíme předat myšlenku Ernsta Jandla. Tou myšlenkou je nezapomínat na historii a neustále si ji kriticky připomínat, aby se neopakovala. Můžeme pozorovat nástup extremistických stran. Dělo se to sto let zpátky a děje se to i teď.

**Bylo těžké držet rytmus?**

*Soubor:* Rozhodně. Proto máme přiznaného dirigenta.

**Kolik za tím bylo práce?**

*Soubor:* Na inscenaci jsme dělali rok od výběru textu. Pracovali jsme po etapách. Pak se to celé sestavilo s tím, že jsme si dali deadline, datum premiéry. Takže už to prostě šlapat muselo.

**Proč jste pracovali s Jandlovými texty zrovna takto?**

*Soubor:* Žánru voicebandu se věnujeme od začátku (30 let) a je to výhradní tvůrčí proces, se kterým pracujeme. Zpracováváme tak spousty různých textů.

Jandl se nám nabízel ze dvou perspektiv. Jednak je to nonsensová poezie a nonsens se k voiceband zpracování rozhodně nabízí. Druhá je to někdo, kdo byl součástí nacistické armády jako osmnáctiletý kluk. Zpracovává téma toho, jaké to je, když jste mladej člověk a připnete si hákový kříž. Když podlehnete ideologii. Navíc měl Jandl minulý rok hned dvě výročí.

**Jaký byl podle vás Jandl člověk?**

*Soubor:* Byl to člověk velmi citlivý na dění a obecně na svět okolo. Psát literaturu ho začala učit jeho nemocná matka, která posléze umřela. Je vidět, že svoje frustrace vypisoval právě poezií. Byl to absurdista, který

se nebál porušovat pravidla, svébytný člověk, který patří k jednom z největších rakouských básníků.

**Na jaké vlně právě jedete?**

*Soubor:* Na práškách. To bylo naše dnešní téma.

Vojta



## recenze

### Jandl, temný rantl

Brněnský soubor Ústaf-voiceband.cz se rozhodl v loňském roce uctít stoleté výročí narození a čtvrtstoletí od úmrtí rakouského básníka, dramatika a spisovatele Ernsta Jandla voicebandovým průřezem jeho básnickou tvorbou. Průřez je to mrazivý a (zdánlivě) zatěžkaný, protože si režisér Dan Pavlík společně s impresáři souboru Zdeňkem Šturmou vybrali na dvacítku textů, z nichž velká část je věnována účtování s nacistickou minulostí Rakouska, potažmo celé Evropy. Tyto texty jsou spíše méně známé, narozdíl od např. básní klos nebo ottos mops, s kterými se ale v závěrečné čtvrtině inscenace také setkáme.

Konceptuální koncert zahajuje příchod desítky performerů a performerek v černých kalhotách a sukních, černých botách a khaki košilích, na kterých jsou našité jmenovky JANDL. Pod vedením jedenáctého, dirigenta, pak vrší, množí, sňoří, varíují a opakují Jandlovy experimentální poetické texty a za pomoci různých prostorových rekonfigurací, dupotu a tělesné rytmiky komponují vsuktku temnou liturgii. Vizi světa plného háknkrajců, hajlujících mladistvých, nenávisti k Židům a triumfu ideologie. Tuto hnědou mši zakončí titulní báseň, na níž si performerstvo dozdobí uniformní kostýmy epoletami z černých per, čímž se z nich stanou ještě hrozivější postavy než předtím. Pak interpreti a interpretky nedbale odloží desky s demagogizujícími notičkami a v poslední části nám předloží již výše zmíněné radostnější a hravější básně. V onom i po tomto klíčovém zlomu však zůstanou těmi hrozivými havrany a temný stín se tak nad námi vznáší až do konce představení, kdy nám je jako divákům dokonce nabídnuto se přidat k finální vícehlasé kodě. Proč však tihle motojugend přeladí na veselejší notu, nám zůstane neobjasněno. Možná proto, že v onom závěrečné přizvání se může díky tomu lépe skrývat i příslovečné kdo chce s vlky býti, musí s nimi výtí, a tím, že nás soubor nenásilně vmanipuluje do společného voicebandu vlastně přistoupíme a znormalizujeme jejich předchozí světonázor. Takhle silný politický apel by si zasloužil o něco preciznější práci s jevištními formami, protože práce rytmicky-dynamická je v podání všech 11 hlasů přesná a srozumitelná.

*Ivo Kristián Kubák*



# ROZBOR *divadla poezie*

**Renata Vordová** přivítala všechny, co jsou na rozborovém semináři poprvé i všechny, co jsou pokaždé, představila porotu a položila otázku k představení **O MOŘI A LOUŽÍCH**

**Zkuste prosím říct, jaký podle vás byl záměr souboru? A jak se jim to podařilo, či nepodařilo naplnit?**

*Pokud ukázat, tak to, s čím se dnes potýká tato generace (lidé v tomto věku) a s čím se musí vypořádávat - nesouladem rodin, okolí, institucí i s tím, jak oni by chtěli žít. Je tam ukázáno, že někdy je to jen jejich představa, je tam určitá naděje, že to, co je špatný, se může změnit v dobrý, když budou držet při sobě, nebo když se sami promění, tak se může proměnit i okolí. Za mě se jim to podařilo. Bejval bych to pochopil, kdyby to bylo kratší.*

*Za mě se jim to podařilo, že pracovali s určitou nešikovností a záměrně ji do toho vnášeli. Bylo to čistý a upřímný, takže jsem neměl potřebu hledat potíže.*

*Za mě to byl úspěšný pokus směstnat do hodiny celou jednu sérii Beverly Hills.*

*Já si myslím, že záměrem bylo převyprávět problematické momenty v životě mladých lidí. Myslím, že se jim to velmi povedlo.*

**Magdalena Gracerová Chrzová** poděkovala za to, co bylo řečeno a souboru za představení. Řekla, že si myslí, že vlastně všichni pochopili o co souboru jde a to v prvních dvou scé-

nách. Relativně brzy si napsala, že už ví asi všechno a pravděpodobně ji nic nepřekvapí, což bohužel nastalo. Celkem rychle přečetla všechny ty postavy, kromě té rázné holčiny, že je to sestra té influencerky, ale nic to nezměnilo na schématu těch postav, které se brzy vykreslily a pak už ji nepřekvapovaly. Položila si otázku, zda mladí lidé mluví nastoleným jazykem - *já ti dám propagační materiály pro rodiče* - přišlo jí to schematické, věty jsou pro ni neživé a jenom velmi povrchně sdělující, ne v dané situaci, něco se sice děje, ale nejde s nimi jako s postavami, protože tím, že jí všechno řeknou a popíší, se jí to už emočně netkne. Vyjádřila to, že je jí jasné, kolik práce za tím, jak představení vznikalo, je a že skutečně do toho hodně osobně investovali. Poprosila soubor, aby to brali tak, že jejich práci nechtěla jakkoliv znehodnotit. Tu práci za tím vnímá a oceňuje ji a ten proces jí přijde velmi hodnotný. Tohle tam vidí, ale zvolené divadelní prostředky z toho pro ní dělají neživý tvar.

**Jiří Ratajík** sdělil, že oceňuje to, jak náročná témata si vzali. On za problém inscenace označil to, že každá postava nese téma, které by si zasloužilo vytěžít, takhle se k nim blíž nedostaneme, my slyšíme tři věty a není prostor z toho udělat víc. Každá postava si tam projde tím sebezpřijetím nebo nějakým důležitým krokem, který v tom důležitém věku musí udělat, ale není čas se na tu postavu napojit a vnímat ji jako život-

nou, protože hned jde další a další a vy tak nemáte čas jít do složitějších vztahů nebo vnitřních procesů té postavy, protože musíte vyprávět ty příběhy všechny. Brzy přečetl, jaký problém postava řeší a co se s nimi stane a pak jen čekal na to, až to řeknou. Přitom materiál i témata označil za důležitá a řekl, že mu přijde fajn, že se s nimi soubor snažil vyrovnat, ale v takto sevřeném tvaru to podle něj zůstalo příliš na povrchu.

**Lucie Vojkůvková (Veličková)** velmi ocenila proces, kterým jako skupina prošli a je za tím vidět. Její představa je, že se zabývali tím, co je trápí, s čím se musí vypořádat, pracovali na improvizacích a etudách a hodně o tom mluvili. I ona se přidala k tomu, že ten příběh je hned jasný, jakmile přijde postava poprvé s nějakou charakteristikou, nějak si sednete a ty věci se začínají opakovat, včetně použití židle jako rekvizity, který se mění od židle, postele, tíhy, je to v těch snech a já si kladu otázku, nakolik je pravděpodobné, že se na jednom intru potkají všechny tyhle problémy najednou. Zda je reálné, aby se všechny takhle najednou a hezky vyřešily. Lámala si i hlavu s postavou houslistky v modrých šatech - prvně si myslela, že je to propojené s tou louží a že každý jsme důležitý, máme svoje místo i když jsme malí a nejsme významné moře. A pak jsem si přečetla, že to má být duch intru, čemuž vůbec nerozuměla. Závěrem řekla, že jí to je líto, protože si s tím dali obrovskou práci.

**Ivo Kristián Kubák** svůj příspěvek v hodnocení pojmenoval slovy, která se souboru možná dotknou, předvídavost, neuvěřitelnost, schematičnost a pojem nebo žánr, s kterým to možná hraničí je kýč (kýčové umění je to, kdy dopředu víme, jak se bude vyvíjet a je líbivé). A to je strašně nebezpečné se k tomu přiblížit. Vyjádřil obavu, že se k němu v určitou chvíli přibližují a to je, vzhledem k již řečenému od kolegů, škoda. Za dramatický motor označil nesnesitelnost všeho pro všechny, tam není vedlejších postav, všechny postavy a problémy jsou stejně důležité a to je pak neuvěřitelné, na to se těžko přistoupí. Co se týče jazyka, který používáte, takhle prostě nemluvíte - tím, že to je autorská věc, vy můžete sáhnout i po slovech, kterým třeba nebudeme rozumět a to může být zábavné, neočekávatelné a překvapivé. Co se týče práce s rekvizitou. Používáte nějaké drobnosti, ale máte jednu zásadní - stoličky a ty využijete do mrtě, ocenuji nápad s tím, kdy to používáte jako to reelsko, že točíte s tou postavou, to jsem neviděl, to je dobrý. Ale pak s nimi pracujete až doslovně - děláte trůn, z kterého ho se musí spadnou, protože nemůže jít do nebes.

Zamyslel by se nad tím, že soubor uvnitř svého díla, používá i jiná literární díla, vztahuje se k nějakým referenčním dílům, cituje jiné existující příběhy. Vyjádřil myšlenku, že by postačoval akorát ten Kvak a Žbluňk, k propojení a ukázání. Pomohli by si tak metaforou skrze jiný text, který bude pochopitelný a zábavný. Nedávalo mu smysl, že najednou těsně před koncem je Kvak a Žbluňk vyměněn za jinou pohádku, kterou sice vyčerpají, ale která se zjevuje jako

blesk z čistého nebe. Přemítal i nad podkuturním odkazem filmu Mrazík. Nechápal, co to pro soubor znamená, jaký má odkaz k příběhu.

**Lucii Vojkůvkovou (Veličkou)** se vrátila k duchovi intru. Od začátku si tam hledala vodítko a našla si ho ve slečně, která hudebně doprovázela příběh. Dost ji ale trápilo, že když se ona přiblížila k postavě, tak postava najednou začala jednat dobře. Změna nepřišla přes nějaký proces, přes nějaké hledání v sobě, uvědomování si ve vztazích, ale něco prostě přišlo zvenku, rozzářilo se a bylo to všechno dobré. A to jí připadalo jako hrozně nepravdivé.

**Magdalena Gracerová Chřozová** vyjádřila souhlas se dříve řečeným a dodala, že jí to tam přijde jako zbytné. Měla pocit, že je to vždy znovu odilustované, ale ona by naopak potřebovala dostat větší prostor, aby do toho mohla jako divák vstoupit.

**Ivo Kristián Kubák** to komentoval tak, že je to oslabující i pro postavy, které najednou nejednají volně ale na základě impulsu demiurga, který to vlastně celé řídí.

**Jiří Ratajík** zmínil, že ho to poté nutí přemýšlet nad tím, kde se ten demiurg, ten hybytel, loutkář tam vzal. Tím, že je tam dodán ještě i tento loutkář, tak to podle něj ještě podpoří neživost postav, protože najednou nejednají samy za sebe. Rozhodnutí nepříjde od nich, ale z venku, což z nich udělá loutky.

**Soubor** vysvětlil, že Mrazík se na jejich intru hraje co dva roky a je to neskutečná trapárna. Dále dodali, že jejich cílovkou

byli žáci 9. třídy a střední školy a takto to považují za adekvátní.

**Magdalena Gracerová Chřozová** sdílela, že vidí veškrý ten proces práce za inscenací, ale ta edukativnost ji divadelně nebaví. Stejně tak věří, že i děcka, co nechodí do divadla, by dokázali pochopit metaforu.

**Ivo Kristián Kubák** ji v tomto podpořil a apeloval na nepodceňování diváka.

## VYŠŇOŘME SE

Rozbor poslední inscenace letošního Wolkrova Prostějova začal tradičně otázkou, ale dnes v netradičním zprostředkování. **Máte rádi voice band?** **Renata Vordová** následně tento dotaz zrytmizovala a dirigovala všechny účastníky tak, že z odpovědí – ano, ne - se stal s narůstajícím se počtem zapojených hlasů komunitní umělecký počín.

**Ivo Kristián Kubák** zastává názor, že na pohled může být voice-band pouze binární – buď ho mám rád nebo ne. Jelikož má k voice-bandu kladný vztah, na dnešní inscenaci se těšil. Použil frázi: *It is what it is*. Je to prostě voiceband a vy jste nám ho předvedli. Ocenil, že soubor tvoří divadlo utlačovaného žánru, dlouhodobě se kvalitně věnuje něčemu, co je úctyhodné a využívá tento žánr k určitému sdělení. Podotkl, že Ernsta Jandla známe povětšinou z jeho hravějších textů, ale soubor se rozhodl, že půjde do té jeho vážnější stránky, kde se Jandl, podobně jako Thomas Bernhard, vyrovnává s nacistickou minulostí Evropy. (Připojil poznámku, že Němci se s tím

nevyrovnejí, tam to musí vzít Rakušáci.) Zmínil, že ačkoliv tyto knihy dříve v ruce držel, tak je to pro něj určité znovuo- bjevování, jelikož soubor jde po těch temných věcech, které vrší, množí a šňoří až ve výsledku vyšňoří sebe samotné. Inscenace tam dosahuje nějakého vrcholu a ukazuje nám určitý brněnský Hitlerjugend, v rytmicke, uniformitě – což vrhá temnou vizi – bacha, takhle to bylo, a takhle to i dneska může být. Následně ale mluvil o tom, že se v dramaturgii něco stane. Nastává to současně s tím, kdy protagonisty odkládají desky, prásknou s nimi, což si vysvětluje jako, že jim došly notičky od vůdce, takže to teď bude něco jiného a máme frei. Ale pak se přes text o vraždě u stanu vrátí k tomu temnému, a pak až do konce se jde po odpočinkových textech, kdy si soubor s diváky tak jako hraje a končí závěrem, kdy jsou diváci vtaženi, aby si zažili, jaké to je. Následně vysvětlil, že průběh inscenace popisoval pro to, že twist nechápe a nevidí důvod, proč se takhle změnil nálad, kde se vzal ten impuls. A proč zůstávají furt tak vyšňoření. Tuto proměnu označil za záhadnou.

**Renata Vordová** se vrací k deskám, jelikož na začátku je jejich předávání obřadné, a pak s nimi fláknete. Čte to tak, že tam není logika.

Pro **Lucii Vojkůvkovou (Veličkovou)** tam pocitově byla dvě představení. První skončilo u Vyšňořme se, kde to utáhli. Ta ideologie – u tohoto obrazu ji mrazilo. Korespondovaly jí kostýmy, napětí, šel jí mráz po zádech, ale pak to náhle skončilo. Přišly veselé, hravé texty,

které má ráda, ale už jí neko- respondovaly s kostýmy. Ano, pěkné, poslouchala, ale příběh pro ni skončil u Vyšňořme se.

**Magdalena Gracerová Chrzová** přišla s myšlenkou, že ji v závěru soubor nechal nakouknout do voice-bandí dílničky, jak se to teda staví, jak to vzniká, a napadlo ji, že ji tím vlastně můžou zlanat. Že ve chvíli, kdy by se soubor vrátil k ideologii, tak ji skrz to můžou zmanipulovat. To by ji v tu chvíli zamrazilo.

**Jiří Ratajík** podpořil Magdin nápad. Dle jeho slov by tím tomu soubor dal korunu a vneslo by to smysl do toho, že závěr je odlehčený, ale nevíme proč. Hodně přemýšlel o destičkách a hrozně se mu líbil rituál, jak je otevírali. Pak komentoval, že je odložili, ale ne divadelně, připadalo mu to technické – potřebují se jich zbavit – přišlo mu to nenarežirované, jak je zahodili. Když z předávání udělali takový velký obřad, tak mu přišla škoda, že rekvizita nebyla dohrána. Ocenil havrany, ta pohřební hostina krkavců byla z jeho pohledu vizuálně krásná. Jak si je soubor vzal na uniformy označil za velmi působivé. Líbila se mu vnesená energie – „v sálu šílený vedro, z vás lilo, z nás lilo“ ale strašně jim fandil a strhli ho. Zmínil, že v temnotě, kam byl vtažen, mu nebylo dobře, ale zároveň se mu to strašně líbilo a asi by v tom radši zůstal. Odlehčené texty na konci ho odvedly, ale nenabídly mu nic silnějšího.

*Soubor:* Chtěli jsme v podstatě udělat medailon k výročí 25 let od úmrtí Jandla a zároveň 100 let od narození.

**Ivo Kristián Kubák** zmínil, že v okamžiku, kdy si s tím soubor hraje a my jako diváci jejich princip neznáme, tak je to zábavné, ale například v textu Evžen & pes je to schématicky ukázáno na všech pěti samohláskách a to označil za nesnesitelné, jelikož se tam nic nestane. Tahle skladba byla hodně dlouhá a hrozně unavující. Dodal, že s každou repeticí teplota v sálu stoupla o jeden stupeň. Nad touto částí by se tedy znovu zamyslel.

Závěr rozborového semináře jako již tradičně provázela slova **Renaty Vordové**, která všem poděkovala za návštěvy a příspěvky do diskuzí.

*LeČ a Zuzka*

# WP znám od té doby, co jsem začal rozum brát

*Ředitel Knihovna - Zámek - Duha - centra zábavy a vzdělávání Prostějov, MgA. Aleš Procházka, stojí před Městským divadlem po prvním bloku recitací a vede přátelský rozhovor s Ladou Blažejovou. Usmívá se a vlídně na mě obrací svou pozornost, když ho zdravím a prosím o pár minut času na rozhovor.*

*Jak vnímáte festival a jaký máte vztah k WP?*

Já ho vnímám samozřejmě proto, že jsem z Prostějova, tak nějak historicky i automaticky, už od doby, co jsem začal rozum brát. A vnímám ho taky z té trochu jiné stránky, protože jsem v roce 1999, což už je vlastně minulé tisíciletí, zasedal v porotě. Poté jsem měl trochu pauzu od WP a teď jsem do toho zase naskočil v té organizační, administrativní a institucionální podobě, neboť jsme přebrali tu zodpovědnost za pořadatelskou stránku věci. Naštěstí je v Duze vynikající tým lidí, kteří se o všechno postarají, a já si festival letos velmi užívám. Užívám si ho tím, že vlastně můžu.

*Takže jste zažil WP z různých pohledů, byl jste někdy i vystupující účastník?*

Nikdy jsem nerecitoval, ale zhruba před deseti nebo patnácti lety jsme byli laureáty WP v kategorii divadel poezie s představením Nahý Wolker. A to je velice příjemná vzpomínka, protože sice jsme se tehdy zařekli, že divadlo poezie dělat nebudeme, ale ten Wolker si to sám jaksi vyžádal. To představení se hrálo mnohokrát několik let, pořád na něj chodili lidi, takže jsme si nakonec řekli, že by byla škoda s ním nevyjít právě i na WP.

*Je něco, na co se v letošním ročníku těšíte a chcete si užít?*

Těšil jsem se samozřejmě na recitátory, to je gró. A těším se letos moc i na koncert Rozálie, asi tak jako všichni.

*Kláriřna*



# Na vlně geopoezie

aneb hráli jsme si s tím, kde recitátoři bydlí...

Tahle paní z Choťánek  
poslala sto pozvánek  
a teď čeká, koho lapí  
doufá že to budou chlapi!  
Bere si svůj župánek...

Víš, kde leží Holostřevy?  
Tam se jezdí na tetřevy,  
vaří je tam s omáčkou  
hned za první zatáčkou.  
Gurmán, ten zná Holostřevy.

V téhle obci Pacetluky,  
Najdeš, holka, dobrý kluky,  
jedno jaký ty máš vkus,  
tady žije samý kus!  
V téhle obci Pacetluky.

Jedna holka z Hutníka,  
chtěla vždycky horníka,  
co by prachy přinesl,  
k tomu koše vynesl.  
Ta naivka z Hutníka!

Ve vesnici Tupadly  
neslavně jsme dopadli.  
Chtěli jsme ať umění,  
za fotbal tu vymění.  
Oni nás hned napadli.

Moji známí z Krčmani  
jsou tak trochu šamani.  
Já se bojím rituálů  
a tak šlapu do pedálů,  
za mnou všichni z Krčmani.

Jeden jouda z Močidlec,  
pozval dívku na tanec.  
Dívka jen na chvíli zmizí,  
hned ji vodí kdosi cizí.  
Teď tančí sám, pitomec!

V naší obci Zdechovice  
teče jenom švestkovice.  
Muži pijí vestoje,  
v místní malé hospodě.  
Musíš zažít Zdechovice!

Každý občan z Řepova  
příkladně se nechová.  
Jedna z téhle divné sluje  
celkem často recituje  
snad začne i repovat.

Říká se že pání z Křince,  
rádi chodí do zvěřince.  
V pátek večer hladí laně,  
když čekají ženy na ně.  
V zámince je smysl bince.

Nedaleko Srnojed,  
bydlí starý lidojed.  
Jak tak jedl lidičky,  
ztratil všecky stoličky.  
Teď už líže jenom med.

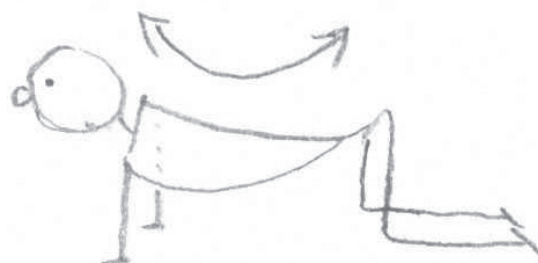
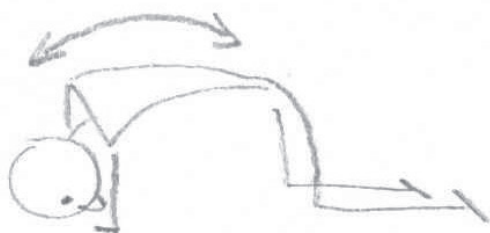
a jeden redakční, vzniklý po páté ráno cestou na hotel:

Redaktorka z Křeče  
ulicí se vleče,  
jde s ní druhá z Pejru  
koukaj jak sto vejřů,  
spaly by i v kleče.

# NÁPRAVNÍK

---

zad i pozadí



---

čtvrteční představení **Pátečních** hochů se **sobotním** dovětkem  
autoři textů, se kterými se v inscenaci pracovalo jsou:

Pavel Šrut,  
K.H.Krchovský,  
Matěj Lipavský,  
Jan Těsnohlídek,  
Kurt Schwitters,  
Ewald Murrer.



---

Redakce Wolkrova Prostějova 2026  
Lenka Čurdová, Klára Lubinová, Vojtěch Vacke, Zuzana Simandlová, Anna Drozdová  
sazba: Klára Tondlová, foto: Marek Gerhard  
Vydává NIK ARTAMA  
neprošlo jazykovou korekturou